

Museoiden talous 2020

Museotoiminnan rahoitus

Ammatillisesti hoidettujen museoiden kokonaisrahoitus vuonna 2020 oli yhteensä noin **261,6 miljoonaa euroa** (n = 143). Kokonaisrahoitus sisältää valtion ja kuntien museoille suuntaaman rahoituksen, museoiden omat tulot sekä muun rahoituksen.

Taloutta koskevia tilastolukuja tarkasteltaessa on huomioitava, että ihan kaikki museot eivät ole vastanneet taloutta koskeviin kysymyksiin. Näin ollen vuoden 2020 talouslukuja ei voida suoraan verrata edellisten vuosien lukuihin, sillä vastaajajoukossa saattaa tapahtua vuosittain pieniä muutoksia.

Valtion rahoitusosuus

Valtion rahoitusosuus muodostuu museoiden valtionosuuksista, valtionavustuksista, työllistämistuesta sekä valtion museoilleen suuntaamasta rahoituksesta*. Valtion museoksi tilastossa lasketaan myös yliopistojen museot ja Kansallisgalleria.

Valtio rahoitti museotoimintaa vuonna 2020 noin **113,5 miljoonalla eurolla**, mikä on 43,4 % kokonaisrahoituksesta (v. 2019 valtion rahoitusosuus 38,2 %).

* laskettu vähentämällä valtion museoiden kokonaismenoista tulot

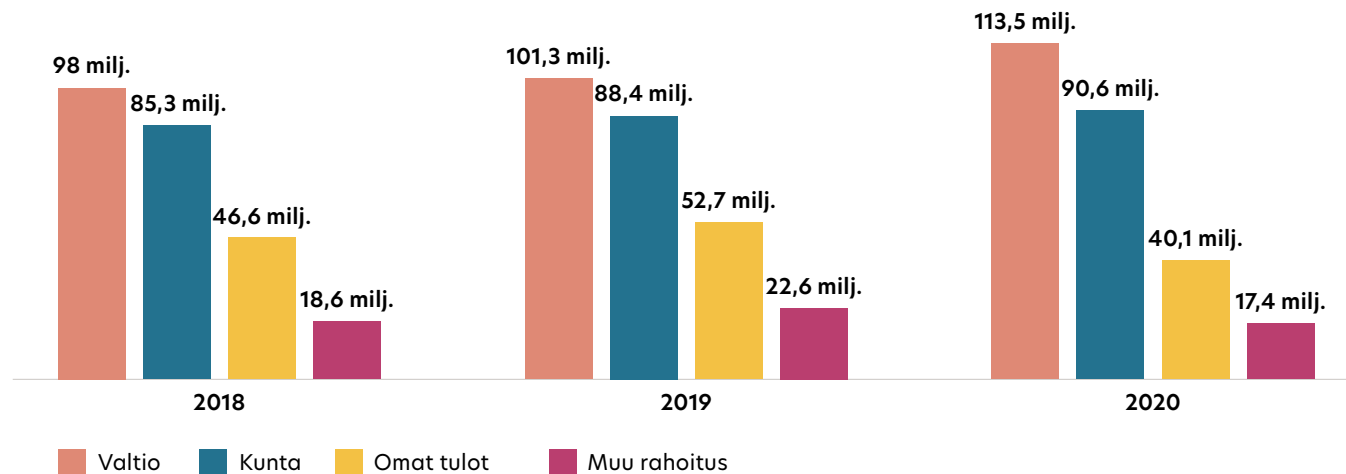
Kuntien rahoitusosuus

Kuntien rahoitusosuus muodostuu kuntien myöntämistä avustuksista yksityisille, museotilastoinnin piiriin kuuluville museoille sekä kuntien museoilleen suuntaamasta rahoituksesta*.

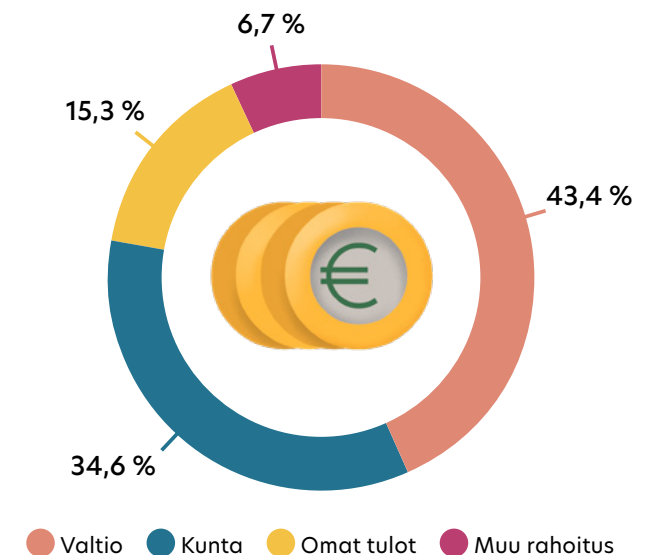
Kunnat rahoittivat museotoimintaa vuonna 2020 noin **90,6 miljoonalla eurolla**, mikä on 34,6 % kokonaisrahoituksesta (v. 2019 kunnan rahoitusosuus 33,4 %).

* laskettu vähentämällä kunnallisten museoiden kokonaismenoista tulot

Museoiden rahoitus vuosina 2018-2020

Museoiden rahoituksen jakautuminen vuonna 2020

Museoiden omat tulot

Museoiden omat tulot muodostuvat pääsymaksutuloista, palvelu- ja myyntituloista, sponsorituesta sekä muista omista tuloista.

Museoiden omat tulot vuonna 2020 olivat yhteensä noin **40,1 miljoonaa euroa**, mikä muodostaa 15,3 % kokonaisrahoituksesta (v. 2019 omien tulojen osuus 19,9 %).

Koronapandemia vaikutti selvästi museoiden tuloihin, sillä omat tulot laskivat noin 12,7 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2020 koronapandemian vuoksi museot joutuivat sulkemaan museo-kohteitaan eri pituisiksi jaksoiksi sekä supistamaan palveluitaan. Näillä toimenpiteillä oli suora vaikutus museoiden käyntimääriin ja oman toiminnan tuloihin.

Museoiden pääsymaksutulot vuonna 2020 olivat noin **20,1 miljoonaa euroa** eli noin puolet omista tuloista. Laskua pääsymaksutuloissa edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 7,7 miljoonaa euroa. Palvelu- ja myyntitulojen osuus oli noin kolmannes kaikista omista tuloista, **11,9 miljoonaa euroa**. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 3,6 miljoonaa euroa.

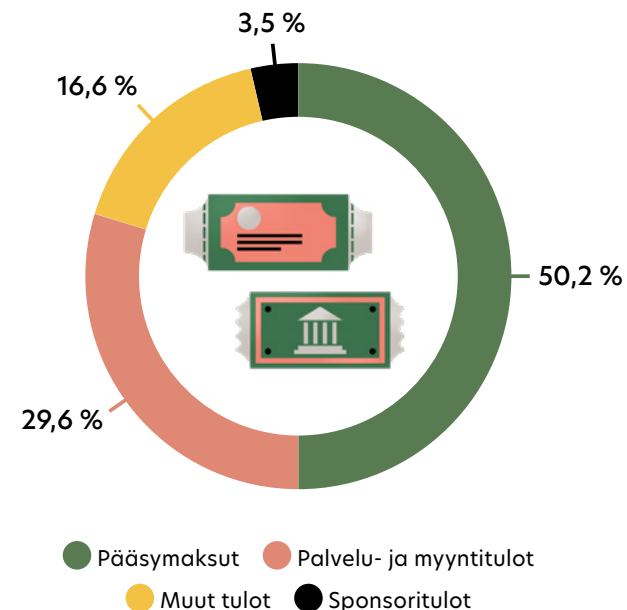
Museoiden pääsymaksut

- Aikuisten perusnäyttelyn pääsymaksun keskiarvo oli 8,7 euroa (n = 123)
- Lasten perusnäyttelyn pääsymaksun keskiarvo oli 4,6 euroa (n = 56)
- Kaikille kävijöille ilmainen sisäänpääsy oli 25 museolla (vähintään pääyksikkö)
- Alle 18-vuotiaille kävijöille ilmainen sisäänpääsy oli 95 museolla (vähintään pääyksikkö)

Vuonna 2020 museoiden omat tulot laskivat edelliseen verrattuna

24 %

Museoiden omien tulojen jakautuminen vuonna 2020

Muu rahoitus

Muu rahoitus muodostuu muilta tahoilta kuin valtiolta tai kunnilta saaduista toiminta- ja hankeavustuksista, EU-tuista ja -avustuksista sekä museoita ylläpitävien säätiöiden, yhdistysten ja muiden yksityisten tahojen museoilleen suuntaamasta rahoituksesta*.

Museoiden muu rahoitus vuonna 2020 oli yhteensä lähes **17,4 miljoonaa euroa**, mikä on 6,7 % kokonaisrahoituksesta (v. 2019 muun rahoituksen osuus 8,5 %).

* laskettu vähentämällä yksityisten museoiden kokonaismenoista tulot

Museoiden valtionosuudet

Uudistettu museolaki (314/2019) astui voimaan 1.1.2020 alkaen. Tämän seurauksena myös museoiden valtionosuusjärjestelmä uudistui. Maakunta- ja aluetaidemuseot korvautuivat alueellisilla vastuumuseoilla ja valtakunnalliset erikoismuseot valtakunnallisilla vastuumuseoilla.

Vuonna 2020 museolakiin (314/2019) perustuvaa valtionosuutta sai 124 museota. Valtionosuuksien yhteenlaskettu summa oli noin **46,1 miljoonaa euroa**. Kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli n. 10,9 miljoonaa euroa.

Valtionosuuden laskenta perustuu museoiden toteutuneiden kustannusten perusteella laskettaviin yksikköhintoihin ja opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamiin henkilötyövuosiin. Museoiden valtionosuuden perusrahoitusta maksetaan museoille henkilötyövuotta kohden 37 % museoille vahvistetuista yksikköhinnoista. Vuonna 2020 vahvistettujen henkilötyövuosien kokonaismäärä oli 1 292,5. Henkilötyövuoden arvonlisäveroton yksikköhinta oli 71 761 euroa ja arvonlisäverollinen yksikköhinta 76 311 euroa.

Valtionosuutta saavista museota 32 toimi alueellisena vastuumuseona. Alueelliset vastuumuseot ovat asiantuntijoita ja yhteistyökumppaneita alueensa kulttuuriperintöön liittyvissä kysymyksissä. Alueellisten vastuumuseoiden tehtävät jakautuvat kolmeen osa-alueeseen: alueellisen museotoiminnan edistämistehtävä (22 museota), kulttuuriympäristötehtävä (22 museota) ja alueellinen taidemuseotehtävä (17 museota). Alueellisilla vastuumuseoilla alueellisten tehtävien hoitoon kohdistetuista henkilötyövuosista maksetaan valtionosuutta 85 % vahvistetuista yksikköhinnoista. Vuonna 2020 alueellisiin tehtäviin kohdistettiin yhteensä 155,2 henkilötyövuotta.

Valtakunnallisina vastuumuseoina toimi 17 museota. Valtakunnalliset vastuumuseot ovat valtakunnallisia asiantuntijoita kukin omalla erikoisalallaan. Näiden museoiden lisärahoituksen euromääräinen korotus arvioidaan vastuutehtävien laajuuden ja valtakunnallisen suunnitelman perusteella. Vuonna 2020 valtakunnallisiin tehtäviin kohdistettiin yhteensä 5,9 miljoonaa euroa.

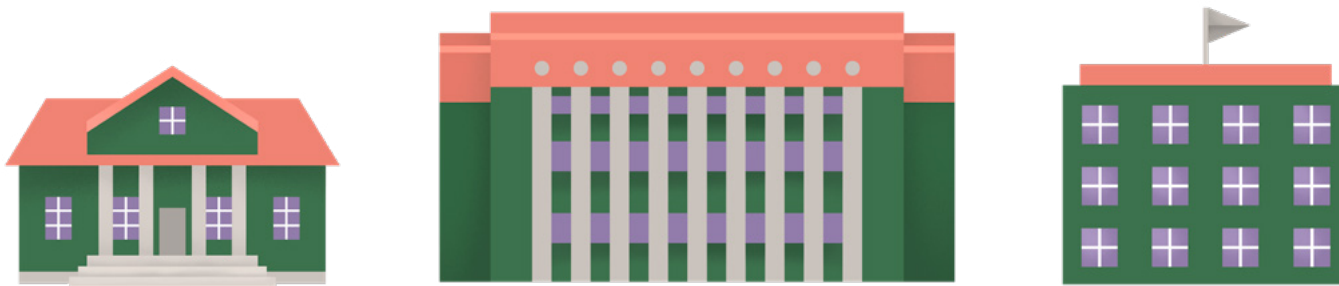

Korotettua valtionosuutta saavien museoiden valtionosuuden keskiarvo oli

718 951 €

Muiden valtionosuutta saavien museoiden valtionosuuden keskiarvo oli

151 929 €

Museotoiminnan menot

Ammatillisesti hoidettujen museoiden kokonaismenot vuonna 2020 olivat yhteensä noin **261,6 miljoonaa euroa** (n = 146). Kokonaismenot koostuvat palkkausmenoista, kiinteistömenoista, kokoelmahankintamenoista ja muista menoista. Edelliseen vuoteen verrattuna kokonaismenot laskivat noin 3,5 miljoonaa euroa.

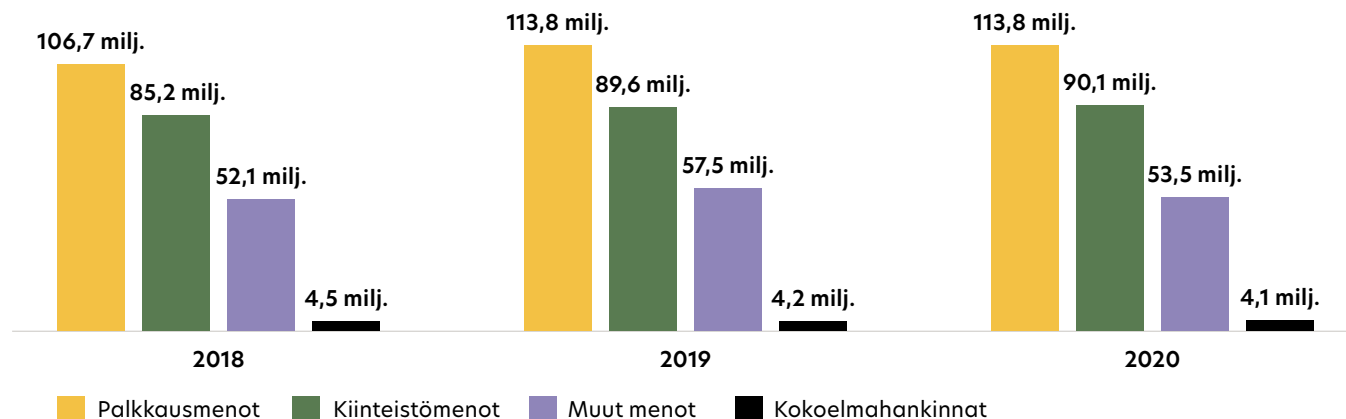
Menojen jakautuminen

Museoiden menoista suurin osa muodostui palkkaus- ja kiinteistömenoista. Palkkausmenot olivat yhteensä noin **113,8 miljoonaa euroa** ja kiinteistömenot noin **90,1 miljoonaa euroa**. Nämä kiinteät kulut kattoivat kaiken kaikkiaan 78 % kaikista menoista.

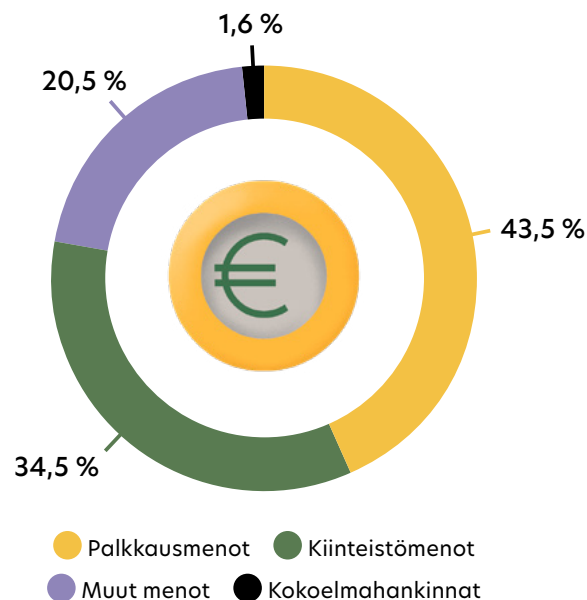
Muut menot muodostuvat näyttelytoiminnan menoista, markkinointi- ja viestintämenoista ja muista menoista. Nämä museotoimintaan kohdistuvat menot olivat yhteensä **53,5 miljoonaa euroa**. Kokoelmahankintoihin käytettiin **4,1 miljoonaa euroa**.

Verrattuna edelliseen vuoteen museoiden menoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Henkilöstö- ja kiinteistökulut ovat pysyneet lähes samoina. Sen sijaan museoiden toimintaan kohdistuvat menot laskivat noin 3,9 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa vajaan 7 % laskua.

Museoiden menot vuosina 2018-2020

Museoiden menojen jakautuminen vuonna 2020

Museoiden kokonaismenot ja niiden keskiarvot museoryhmittäin 2020

	Yhteensä	Keskiarvo
Korotettua valtionosuutta saavat museot (n = 48)	124 493 086 €	2 593 606 €
Muut valtionosuutta saavat museot (n = 76)	62 507 482 €	822 467 €
Valtion museot ja yliopistolliset museot (n = 7)	69 204 144 €	9 886 306 €
Muut kunnalliset ja yksityiset museot (n = 15)	5 393 618 €	359 575 €

Lisätietoa ja käsitteitä

Museotilasto

Museovirasto kokoaa vuosittain tilastotietoa Suomessa toimivien päätoimisesti ja ammatillisesti hoidettujen museoiden toiminnasta, henkilöstöstä ja taloudesta (ei kata Ahvenanmaan maakunnan museoita). Museotilasto perustuu museoiden tilastokyselyn kautta antamiin vastauksiin, ja sen tavoitteena on antaa mahdollisimman luotettava yleiskuva maamme ammatillisesta museotoiminnasta. Vuonna 2020 Suomessa toimi yhteensä 150 ammatillisesti hoidettua museota, joista lähes kaikki vastasivat tilastokyselyyn ainakin osittain.

Taloutta koskevia tilastolukuja tarkasteltaessa on huomioitava, että ihan kaikki museot eivät ole vastanneet taloutta koskeviin kysymyksiin. Näin ollen vuoden 2020 talustilastoja ei voida suoraan verrata edellisten vuosien lukuihin, sillä vastaajajoukossa saattaa tapahtua vuosittain pieniä muutoksia.

Museokorttitulot tilastossa

Museoita on ohjeistettu merkitsemään museokorttituloista Museotilastoon ainoastaan museokorttiyhtiö FMA Creations Oy:n maksamat pääsymaksupalautukset museokorteilla tehdyistä käynneistä sekä museokorttimyyntien provisiot. Ohjeen mukaan museokorttien myyntituloja ei kirjata tilastoon. Museokorttitulojen kirjaamisessa tilastoon voi kuitenkin esiintyä jonkin verran eroja museoiden välillä.

Lähteet

[Museoiden talous 2020](#) -taulukko.

[Museotilasto 2018-2020](#), Museovirasto.

[Museoiden valtionosuudet](#). Opetus- ja kulttuuriministeriö:

[Valtionosuussovellus 2020](#). Museot, teatterit ja orkesterit. Opetushallitus: OPETUSTOIMEN VALTIONOSUUSSOVELLUS 2020 MUSEOT, TEATTERIT JA ORKESTERIT raportti V22YK6L20 (oph.fi)

Kuvitus: Riku Ounaslehto
Taitto: Days Agency

